

Nr 36.

Ankom till riksdagens kansli den 31 maj 1940 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion angående befrielse för sjöfolket från erläggande av skatt för krigsrisk ersättning m. m.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren av herr *Lindberg* i Stockholm m. fl. väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 171, har hemställts, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville hemställa om införande av sådan bestämmelse i skatteförordningen att sjöfolket befrias från erläggande av skatt för under nu pågående krig intjänad krigsrisk ersättning eller att på krigsrisk ersättning utgående skatt skall tillgodoföras envars hyresavgiftskonto för att sedermera tagas med vid beräkning av pension från handelsflottans pensionsanstalt».

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Personalen vid svenska handelsflottan har enligt därom träffade överenskommelser under nu rådande krigsförhållanden tillerkänts särskild krigsrisk ersättning, som utgår med viss procents tillägg på hyran för månad. Enligt avtal den 24 januari 1940 mellan Sveriges redareförening, å ena, samt Sveriges fartygsbefälsförening och Svenska maskinbefälsförbundet, å andra sidan, varierar procenttalet mellan lägst 65 procent, som gäller vid resa inom svenskt territorialvatten, och högst 300 procent, som avser färd å Nordsjön och delar av norra Atlanten. Den månatliga hyra, å vilken tillägg beräknas, får i intet fall understiga 250 kronor.

Enligt lagen den 15 december 1939 om utbetalande av krigsrisk ersättning till sjömän skall ersättningen, i den mån Konungen därom förordnar, av redaren insättas hos postsparbanken för den ersättningsberättigades räkning. Vad sålunda sagts innebär ej inskränkning i redaren tillkommande rätt att göra avdrag för motfordran. Belopp som utgivits i förskott må ej avdragas. Krigsrisk ersättning, som skall insättas hos postsparbanken, bör inbetalas till banken inom en månad från utgången av den, å vilken ersättningen belöper. Inbetalas ej ersättningen inom nämnda tid, är redaren skyldig att därefter gälda sex procents ränta till dess insättning sker. Konungen äger förordna, att av krigsrisk ersättning, som skall insättas hos postsparbanken,

högst hälften skall under villkor som Konungen bestämmer innestå viss tid, ej över två år. Den del som skall innestå kan icke överlåtas och må förty ej tagas i mät för gäld. Utan hinder av vad nu sagts må sådan del lyftas av den ersättningsberättigades konkursbo.

Genom kungörelsen den 15 december 1939 angående tillämpning av lagen om utbetalande av krigsrisk ersättning till sjömän har Kungl. Maj:t meddelat förordnanden med stöd av ovannämnda lag, därvid bland annat stadgats följande. Uppgår krigsrisk ersättning, som skall utgå till befälhavaren eller den som tillhör besättningen på svenskt handelsfartyg om minst 80 registertons nettodräktighet, för en och samma kalendermånad — efter avdrag för hyresavgift som belöper å ersättningen — till mer än 50 kronor, skall överskjutande belopp, avrundat nedåt till närmast jämna tiotal kronor, av redaren insättas hos postsparbanken för den ersättningsberättigades räkning. Enligt den ursprungliga lydelsen av nämnda kungörelse skulle av belopp, som sålunda insattes hos postsparbanken, hälften innestå intill dess två år förflutit från insättningsdagen. Sistnämnda bestämmelse om ersättningens innestående viss tid hos postsparbanken har emellertid numera upphävts genom kungörelse den 15 mars 1940.

Enligt 32 § 1 mom. kommunalskattelagen hänföras till intäkt av tjänst bland annat avlöning, arvode, traktamente, sportler och annan förmån i penningar, bostad eller annat, som utgått för tjänsten. Detsamma gäller enligt 2 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt jämväl vid statsbeskattningen.

Utskottet.

På sätt framgår av den förut lämnade redogörelsen utgå ifrågakarande krigsrisk ersättningar till besättningar på svenska handelsfartyg på grund av de särskilda risker, som under nuvarande krigstillstånd äro förenade med befarandet av vissa farvatten. Dessa ersättningar, som uppgå till betydande belopp, ha bestämts genom avtal mellan vederbörande arbetsgivar- och personalsammanslutningar och äro sålunda att hänföra till löneinkomst, som uppenbarligen måste vara att anse såsom skattepliktig intäkt. I den föreliggande motionen har i första hand yrkats, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om införande av sådana bestämmelser, att sjöfolket befriades från skyldighet att erlagga skatt för nämnda ersättningar. I andra hand har yrkats, att på krigsrisk ersättning utgående skatt skall tillgodoföras sjömännen vid beräkning av pension från handelsflottans pensionsanstalt.

Att under nu rådande förhållanden åtgärder vidtagas för åvägabringande i största möjliga utsträckning av ekonomisk trygghet åt sjömännen och deras familjer finner utskottet synnerligen behjärtansvärt. Enligt utskottets mening kan det emellertid icke anses lämpligt att i nämnda syfte införa särskilda bestämmelser vid beskattningen i fråga om sjömännen tillkommande krigsrisk ersättningar. Ur principiell synpunkt finner utskottet det vara betänkligt att beträffande en viss kategori av medborgare undantaga en del av

deras löneinkomst från skatteplikt. Enligt vårt skattesystem är grunden för beskattningen den enskildes skatteförmåga. Avgörande för en persons skatteförmåga är i regel icke varifrån den av honom åtnjutna inkomsten härleder sig utan storleken av det belopp han uppburit. Ett avsteg från denna princip beträffande nu ifrågavarande inkomsttagare skulle kunna leda till icke önskvärda konsekvenser. Det bör i detta sammanhang icke förbises, att de skattskyldiga, varom här är fråga, genom förevarande krigsriskersättningar erhållit en väsentligt ökad skatteförmåga. Med hänsyn till det anförda anser sig utskottet icke kunna tillstyrka bifall till motionärernas förslag angående skattefrihet för ifrågavarande ersättningar.

Vidkommande det av motionärerna alternativt framställda yrkandet om förbättring av sjöfolkets pensioner finner sig utskottet i enlighet med den ståndpunkt utskottet intagit i fråga om beskattningen av krigsriskersättningar sakna anledning att uttala sig angående pensionsfrågan.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att motionen II: 171 av herr Lindberg i Stockholm m. fl., angående befrielse för sjöfolket från erläggande av skatt för krigsriskersättning m. m., icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 31 maj 1940.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande: Se under betänkandet nr 34.
